

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ivo Pospíšila, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **JUDr. J. K.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2021, č. j. JMK 129445/2021, sp. zn. S-JMK 44140/2021/OD/Kš, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 9. 2022, č. j. 22 A 77/2021 - 32,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Hustopeče, odbor dopravy (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 21. 1. 2021, č. j. MUH/5104/21/142, shledal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Přestupku se žalobce dopustil tím, že nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla silničního provozu, neboť neznámý řidič jím provozovaného vozidla r. z. X, dne 14. 7. 2020 v 18:42 hodin na ulici Bratislavská, u budovy č. 868, v obci Hustopeče překročil nejvyšší dovolenou rychlost. V místě, kde je stanovena maximální rychlost jízdy 50 km/h, mu byla naměřena rychlost 86 km/h, čímž porušil § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu. Za spáchání přestupku uložil magistrát žalobci pokutu ve výši 2 500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Odvolání žalobce žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[2] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl. K žalobcově námitce „necitlivosti“ uplatňování objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla a „průmyslovému (podnikatelskému) způsobu“ vybírání pokut

krajský soud uvedl, že objektivní odpovědnost byla vyvozena v souladu se zákonem o silničním provozu. Jako nedůvodnou krajský soud vyhodnotil také námitku, podle které správní orgán I. stupně neučinil dostatečné kroky ke zjištění řidiče vozidla, neboť došlo k řetězení označených osob, tvrzený řidič žádným způsobem nereagoval na zaslanoú výzvu a není možné jej vyhledat ani v evidenci obyvatel České republiky. Krajský soud dále potvrdil závěry správních orgánů o naplnění materiálního znaku přestupku. Materiální znak ohrožovacího správního deliktu je naplněný již samotným vytvořením potenciálně nebezpečné situace, která nastala překročením rychlosti v obci fakticky o 30 km/h. Jako nedůvodnou soud vyhodnotil také námitku nezákonnosti měření bezobslužným zařízením a uvedl, že informace o měření byla zveřejněna dostačujícím způsobem na internetových stránkách obce a v obecním periodiku a že neexistuje povinnost oznámit úsek měření rychlosti vozidel dopravní značkou. Jako zjevně neopodstatněnou shledal námitku o podjatosti úředních osob, které měly být dle žalobce finančně zainteresovány na vybírání pokut. Konečně k námitce nesplnění podmínky podle § 125h odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu krajský soud uvedl, že byla splněna, neboť se neznámý řidič dopustil přestupku, za který je možné uložit pokutu příkazem na místě. Jiný závěr by ústil v nelogickou situaci a vylučoval by možnost uplatnění sekundární odpovědnosti provozovatele vozidla.

II. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel polemizuje s koncepcí objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla. Nesouhlasí dále se závěrem krajského soudu, že žalovaný učinil dostatečné kroky ke zjištění totožnosti pachatele přestupku, neboť se po neúspěšném doručení osobě, která byla označena jako v pořadí druhá, měl znovu obrátit na stěžovatelem označenou osobu a opětovně jí vyzvat k podání vysvětlení.

[5] Krajský soud také podle stěžovatele chybně posoudil naplnění materiálního znaku přestupku, jestliže důsledně nerozlišil rozdíly spočívající v měření rychlosti na komunikaci přítomnými policisty od měření rychlosti automatizovaným zařízením, které nemůže posoudit aktuální dopravní situaci a tedy ani intenzitu společenské škodlivosti jednání řidiče. Ani krajský soud či správní orgány se nezabývaly tím, zda existují významné okolnosti, které by vyloučily porušení či ohrožení právem chráněného zájmu společnosti, a tak vyloučily naplnění materiálního znaku přestupku. K tomu, že nebyla naplněna materiální stránka přestupku, podle stěžovatele konečně přispívá i fakt, že je „skryté měření“ řidiči „zatajeno“ neexistencí informujícího dopravního značení.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně, svého rozhodnutí, své vyjádření k žalobě a rozsudek krajského soudu. Kasační stížnost označil jako nedůvodnou a navrhnul její zamítnutí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

pokračování

[7] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, je však také její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud se proto zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[8] Při rozhodování o přijatelnosti kasační stížnosti vychází kasační soud z ustálených kritérií, která vyslovil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. V něm dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Sám stěžovatel v kasační stížnosti existenci těchto kritérií netvrdil a ani kasační soud je v projednávané věci neshledal.

[9] Pokud jde o námitku, že správní orgány neučinily dostatečné kroky ke zjištění pachatele, již krajský soud odkázal na přílehlavou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Podle ní je podmínka nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna „pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. citovaný rozsudek 3 As 7/2014 – 21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.),“ (rozsudky NSS ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, nebo ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 As 85/2016-33). Ve věci stěžovatele došlo jak k nepřevzetí zásilky označené osoby, její obtížné lustraci, tak k řetězení označených osob, a tak podmínka uvedeného ustanovení byla splněna. Správní orgán nemá povinnost osoby opětovně vyzvat k podání vysvětlení, pokud dostatek informací nezískal po první výzvě (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 6. 2016, č. j. 2 As 33/2016-53). Již krajský soud navíc připomněl, že vyžadovat po správních orgánech více kroků by bylo proti smyslu zákonné úpravy (srov. již citované rozsudky č. j. 8 As 110/2015-46, nebo č. j. 2 As 33/2016-53).

[10] Rovněž pokud jde o posuzování materiální stránky přestupku, lze odkázat na již existující judikaturu, podle níž bude v obecné rovině naplnění materiálního znaku přestupku splývat s naplněním formálních znaků, a to zejména u přestupků ohrožovacích (srov. rozsudky NSS ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 As 187/2016-23, nebo ze dne 24. 3. 2021, č. j. 1 As 170/2019-27). Stěžovatel netvrdí žádné významné okolnosti, které by společenskou škodlivost jednání mohly snížit na takovou míru, aby nenaplnila materiální znak spáchaného přestupku. Působení pravidel provozu na pozemních komunikacích má výrazně preventivní charakter (srov. rozsudek NSS ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 As 24/2013-28). Rozhodnutí krajského soudu se proto nijak neodchyluje od judikatury Nejvyššího správního soudu, pokud je v něm překročení maximální dovolené rychlosti v obci fakticky o více než 30 km/h posouzeno jako potenciálně nebezpečné bez ohledu na dopravní situaci v době a místě spáchaní přestupku.

[11] Námitkami stěžovatele založenými na občanskoprávní úpravě objektivní odpovědnosti se kasační soud nezabýval, jelikož jsou podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustné, neboť je neuplatnil v řízení před krajským soudem. Nadto kasační soud pouze poznamenává, že argumentace stěžovatele založená na analogii s vypůjčením sekery, jejíž vlastník by měl být odpovědný za jakoukoli škodu sekerou způsobenou, je zcela lichá a nepřiléhavá. Jako ústavně konformní již objektivní odpovědnost provozovatele vozidla shledal Ústavní soud v nálezu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, dle kterého je zpravidla na provozovateli vozidla, kdo vozidlo užívá. Právní úprava spočívá ve snaze odstranit stav, kdy některé z přestupků nebylo možné ve velkém počtu případů postihovat, přestože jejich spáchání bylo spolehlivě prokázáno, protože se, stejně jako ve věci stěžovatele, nemohl přestupkový orgán pachatele dopátrat.

[12] Nejvyšší správní soud tedy neshledal existenci důvodů přijatelnosti kasační stížnosti, proto nepřikročil k podrobnému věcnému přezkumu kasačních námitek stěžovatele a kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[13] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost dochází na základě věcného, byť zjednodušeného, posouzení případu, a proto se na rozhodování o náhradě nákladů řízení neuplatní § 60 odst. 3 s. ř. s. (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud mu proto náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. února 2023

JUDr. Ivo Pospíšil
předseda senátu